ECLI:LV:AT:2021:0331.11270001716.8.L
Lieta Nr. 11270001716, SKK-22/2021
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS

Rīgā 2021.gada 31.martā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Anita Poļakova, Artūrs Freibergs, Pēteris Opincāns

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Kuldīgas rajona prokuratūras virsprokurora Ivara Branguļa kasācijas protestu un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja Regnāra Jansona kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedumu

[1.1] /pers. A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 140 stundām;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 160 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu /pers. A/ sods noteikts piespiedu darbs uz 230 stundām.

[1.2] /pers. B/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 160 stundām.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 112.panta otrās daļas par divām nelikumīgām medībām, ar tām radot būtisku kaitējumu.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. B/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 112.panta otrās daļas par nelikumīgu medību atbalstīšanu, ja ar tām radīts būtisks kaitējums.

[3] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 11.oktobra lēmumu, izskatot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Kuldīgas rajona prokuratūras prokurora Ulda Serpāna apelācijas protestu, apsūdzētā /pers. B/ aizstāvja Raita Mediņa un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja R. Jansona apelācijas sūdzībām, Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedums atcelts pilnībā un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

[4] Ar Augstākās tiesas 2019.gada 12.marta lēmumu atcelts Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 11.oktobra lēmums un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[5] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 462.pantu prokurors iztiesāšanas gaitā, lūdzot /pers. A/ atzīt par vainīgu divu Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā un /pers. B/ lūdzot atzīt par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, grozījis apsūdzību.

[6] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedumu, atkārtoti izskatot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Kuldīgas rajona prokuratūras prokurora U. Serpāna apelācijas protestu, apsūdzētā /pers. B/ aizstāvja R. Mediņa un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja R. Jansona apelācijas sūdzībām, Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedums atcelts pilnībā.

[6.1] /pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 140 stundām;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 160 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu /pers. A/ sods noteikts piespiedu darbs uz 230 stundām.

[6.2] /pers. B/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 112.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[7] Par Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedumu Kuldīgas rajona prokuratūras virsprokurors I. Brangulis iesniedzis kasācijas protestu un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvis R. Jansons iesniedzis kasācijas sūdzību.

[8] Kasācijas protestā lūgts, atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedumu daļā par /pers. B/ atzīšanu par nevainīgu un attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 112.panta otrās daļas un nosūtīt krimināllietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Kasācijas protesta autora ieskatā apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu, ir nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu un pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otro daļu, 512.panta pirmo daļu un 564.panta ceturto daļu.

Protestā pausto lūgumu virsprokurors pamatojis ar šādiem argumentiem.

[8.1] Apelācijas instances tiesa, sašaurināti tulkojusi Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu un nepamatoti atzinusi, ka apsūdzētajiem inkriminētais noziedzīgais nodarījums varēja tikt pabeigts bez /pers. B/ inkriminētajām noziedzīgajām darbībām, proti, bez viņa atbalsta, jo nelikumīgas medības kā noziedzīgais nodarījums ir pabeigts ar meža zvēra nogalināšanu.

Tiesa nav vispusīgi novērtējusi konkrētā noziedzīgā nodarījuma raksturu, tendenciozi nodalījusi /pers. B/ un /pers. A/ darbības kā atsevišķas, nevis vērstas uz kopīga mērķa sasniegšanu. /pers. B/ nodoms veikt kopīgu ar /pers. A/ noziedzīgu nodarījumu apstiprinās ar abu apsūdzēto konkludentām darbībām.

Tiesas secinājums, par to, ka /pers. B/ iepriekš nebija zināms un viņš neapzinājās, ka /pers. A/ medījumu ieguvis to nomedījot nelikumīgi, ir pretrunā ar atzinumu, ka liecinieku /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/ liecības, no kurām secināms, ka /pers. B/ pēc nomedītā staltbrieža aizbraucis viens, ir ticamas.

[8.2] /pers. B/ attaisnošanu tiesa nepamatoti argumentējusi ar apstākli, ka apsūdzībā nav norādīti konkrēti pierādījumi tam, ka /pers. A/ un /pers. B/ būtu sazinājušies, tikušies vai vienojušies par tikšanos. Šāda argumentācija ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas 2.punktā ietvertajām prasībām apsūdzības saturam. Minētā tiesību norma neparedz pienākumu apsūdzībā norādīt pierādījumus.

[9] Kasācijas sūdzībā lūgts atcelt pilnībā Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai. Minēto lūgumu apsūdzētā /pers. A/ aizstāvis R. Jansons pamatojis ar šādiem argumentiem.

[9.1] Apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi aizstāvības argumentu par to, ka, tiesas /pers. A/ vainīguma pamatošanā izmantojušas nelikumīgu pierādījumu, proti, veterinārmedicīnas ekspertīzes atzinumu. Minētais ekspertīzes atzinums neatbilst Kriminālprocesa likuma 127.panta otrās daļas un Tiesu ekspertu likuma 9.panta prasībām, jo pretēji normatīvajos aktos noteiktajam, ka ekspertam ir pienākums sniegt zinātniski pamatotu un objektīvu atzinumu, pildīt normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un ekspertīzes veikšanai izmantot akreditētas, zinātniski apstiprinātas vai Tiesu ekspertu padomes apstiprinātas metodes, eksperte /pers. G/ ekspertīzes atzinumu pamatojusi ar pieņēmumiem un izdarījusi ekspertīzi, neizmantojot akreditētas, zinātniski pamatotas un Tiesu ekspertu padomes apstiprinātas metodes.

[9.2] Apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 127.panta otro daļu, 128. un 130.pantu, jo apsūdzētā /pers. A/ vainīguma pamatošanā izmantojusi ziņas, kuras netika pārbaudītas Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā, proti, ziņas, kuras tika iegūtas no liecinieka /pers. H/ un apsūdzētā /pers. B/ telefonsarunu kontroles pārskata. Starp liecinieku /pers. H/ un /pers. B/ fiksētās telefonsarunas tiesas sēdē netika atskaņotas, lietā nav identificēts vai sarunas tiešām ir starp /pers. H/ un /pers. B/, turklāt lietā nav veikta arī fonoskopiskā ekspertīze.

Motīvu daļa

[10] Senāts atzīst, ka Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedums ir atstājams negrozīts, bet Kuldīgas rajona prokuratūras virsprokurora I. Branguļa kasācijas protests un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja R. Jansona kasācijas sūdzība ir noraidāmi.

Senāts atzīst, ka Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta prasībām. Apelācijas instances tiesa, iztiesājot krimināllietu, nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus vai Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus. Arī kasācijas protestā un kasācijas sūdzībā nav izklāstīti tādi argumenti, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai.

[11] Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 572.pantā noteiktajam kasācijas protestā jāiekļauj tajā izteikto prasību pamatojums ar norādi uz Krimināllikuma pārkāpumu vai Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 584.pants noteic, ka tiesas nolēmumu tiesiskuma pārbaude notiek kasācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros. Kasācijas instances tiesa drīkst pārsniegt kasācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomu un ietvarus gadījumos, kad tā konstatē Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā norādītos pārkāpumus un tie nav norādīti sūdzībā vai protestā. Pārsniedzot kasācijas sūdzības vai protesta apjomu un ietvarus, kasācijas instances tiesa tomēr nevar pasliktināt apsūdzētā stāvokli.

[12] Senāts atzīst, ka virsprokurora I. Branguļa iesniegtajā kasācijas protestā nav norādīti argumenti, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai.

Kasācijas protestā ietvertā norāde uz Krimināllikuma pārkāpumu, kas izpaudies šā likuma 20.panta ceturtās daļas nepareizā piemērošanā, ir nepamatota.

No apelācijas instances tiesas sprieduma nepārprotami izriet, ka tiesas atzinums par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 112.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva neesību /pers. B/ nodarījumā nav pamatots ar secinājumu, ka apsūdzētais /pers. A/ viņam inkriminēto Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu varēja izdarīt bez /pers. B/ atbalstošajām noziedzīgajām darbībām. Tiesa ir konstatējusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi apsūdzībai daļā par /pers. B/ un /pers. A/ vienošanos izdarīt inkriminēto noziedzīgo nodarījumu un /pers. B/ iepriekšēju apsolījumu noslēpt /pers. A/ nelikumīgo medījumu. Pamatojoties uz konstatēto, tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. B/ nodarījumā nav viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāva.

Kasācijas protestā nav ietvertas norādes uz Kriminālprocesa likuma pārkāpumiem, kas būtu pieļauti pierādījumu vērtēšanā. Savukārt kasācijas instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Kasācijas protesta arguments par tiesas secinājumu par /pers. B/ celtās apsūdzības neatbilstību Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas 2.punkta nosacījumiem kļūdainumu neatbilst apelācijas instances tiesas sprieduma saturam. No sprieduma redzams, ka /pers. B/ atzīts par nevainīgu viņam celtajā apsūdzībā un attaisnots saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu un tiesas secinājumi par noziedzīgā nodarījuma sastāva neesību apsūdzētā nodarījumā nav argumentēti ar apsūdzības neatbilstību Kriminālprocesa likuma 405.panta nosacījumiem.

[13] Tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām izvērtējusi pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, konstatējusi apsūdzētā /pers. A/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās viņam inkriminēto Krimināllikuma 112.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīmes un atzinusi, ka /pers. A/ vainīgums ir pierādīts. Apelācijas instances tiesa argumentējusi savus atzinumus un pamatojusi tos ar izvērtētiem pierādījumiem.

[13.1] Aizstāvja norādes uz Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu, kas izpaudies tiesā nepārbaudīta pierādījuma – liecinieka /pers. H/ un apsūdzētā /pers. B/ telefonsarunu atšifrējuma izmantošanā, ir nepamatotas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 512.panta otro daļu (likuma redakcijā, kas bija spēkā lietas iztiesāšanas laikā) tiesa spriedumu pamato ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē, un rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, kuri norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai [..].

No pirmās instances tiesas sēdes protokola redzams, ka liecinieks /pers. H/ par telefonsarunu ar /pers. A/ saturu ir pratināts tiesā, kā arī pārbaudītas viņa pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības. Gan /pers. A/, gan /pers. H/ telefona sarunu kontroles pārskati ir pievienoti krimināllietas materiāliem un norādīti lēmumā par kriminālprocesa nodošanu tiesai. No lietisko pierādījumu un dokumentu saraksta redzams, ka krimināllietas materiāliem ir pievienoti arī diski ar sakaru kontroles ierakstiem. No tiesas sēdes protokola izriet, ka apsūdzētais /pers. A/ un viņa aizstāvis nav lūguši atskaņot sarunu ierakstus tiesas sēdē.

Savukārt no apelācijas instances tiesas sēdes protokola un sprieduma redzams, ka arī apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi un vērtējusi gan /pers. H/ liecības, gan sarunu ierakstu atšifrējumus.

Tiesai iesniegtajā apelācijas sūdzībā un tās papildinājumā, kā arī apelācijas instances tiesā ne apsūdzētais /pers. A/, ne viņa aizstāvis nav lūguši atskaņot /pers. A/ un /pers. H/ sarunu ierakstus vai noteikt šo sarunu ierakstu fonoskopisko ekspertīzi sarunas dalībnieku identificēšanai.

[13.2] Apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi un vērtējusi veterinārmedicīniskās ekspertīzes atzinumu un ekspertes /pers. G/ liecības par izdarīto ekspertīzi, tai skaitā par pielietoto ekspertīzes metodi. Vērtējot pierādījumus to kopsakarā, tiesai nav radušās šaubas par šā atzinuma pamatotību un pieļaujamību apsūdzētā vainīguma pierādīšanā.

[13.3] Kasācijas sūdzībā ietvertie argumenti par pierādījumu ticamību nav izskatāmi kasācijas instances tiesā.

Augstākā tiesa jau agrāk norādījusi, ka pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128.pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem nē, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms (*Augstākās tiesas 2013.gada 17.septembra lēmums lietā Nr. SKK-267/2013 (11092109509), Augstākās tiesas 2015.gada 27.marta lēmums lietā Nr. SKK-21/2015 (1120061010), Augstākās tiesas 2019.gada 26.novembra lēmums lietā Nr. SKK-245/2019 (ECLI:LV:AT:2019:1126.11310051304.2.L), Augstākās tiesas 2020.gada 7.maija lēmums lietā Nr. SKK-184/2020 (ECLI:LV:AT:2019:0507.11170015617.6.L)*) .

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, tiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Kurzemes apgabaltiesas 2020.gada 14.februāra spriedumu, bet Kuldīgas rajona prokuratūras virsprokurora I. Branguļa kasācijas protestu un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja R. Jansona kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

A.Poļakova A.Freibergs P.Opincāns